

مدل ساختاری رابطه خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی: نقش واسطه‌ای رفتارهای حفظ رابطه

A Structural Model of Relationship between Self-Efficacy in Romantic Relationships and Marital Satisfaction:

The Mediating Role of Relationship Maintenance Behaviours

Gholamreza Rajabi, PhD
Shahid Chamran University of
Ahvaz

Farzaneh Rashidi
MA in Family Counseling
Shahid Chamran University of
Ahvaz

فرزانه رشیدی
کارشناس ارشد مشاوره خانواده
دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز

غلامرضا رجبی*
استاد گروه مشاوره
دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز

Manocheer Taghipour, PhD
Shahid Chamran University of Ahvaz

منوچهر تقی‌پور
عضو هیئت علمی گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز

چکیده

هدف این پژوهش تعیین برآزش مدل ساختاری رابطه خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی با میانجی‌گری رفتارهای حفظ رابطه و طرح این پژوهش هم‌بستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. ۲۰۰ معلم زن متأهل از مدارس ابتدایی نواحی یک و سه شهر اهواز به روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای برگزیده شدند و به مقیاس خودکارآمدی در روابط رمانتیک (ریجیو، ویزر، والن زالا، لی، مونتس و هابر، ۲۰۱۱)، سنجه راهبرد حفظ رابطه (کاناری و استافورد، ۱۹۹۲) و مقیاس رضایت زناشویی (محرابیان، ۲۰۰۵ به نقل از رجبی، ۲۰۱۰) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از روش آماری مدل‌سازی معادلات ساختاری تحلیل شدند و نتایج نشان داد که همه شاخص‌های برآزندگی مدل مناسب است. ضرایب مسیر مستقیم خودکارآمدی در رابطه رمانتیک به راهبردهای حفظ رابطه و راهبردهای حفظ رابطه به رضایت زناشویی معنادار بودند، اما مسیر خودکارآمدی در رابطه رمانتیک به رضایت زناشویی معنادار نبود. همچنین، راهبردهای حفظ رابطه نقش واسطه‌گر بین خودکارآمدی در رابطه رمانتیک و رضایت زناشویی بر عهده داشت. با توجه به نتایج این پژوهش به نظر می‌رسد افرادی که خودکارآمدی مناسب در رابطه رمانتیک دارند، به دلیل استفاده از راهبردهای حفظ رابطه، رضایت زناشویی بیشتری را تجربه می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: خودکارآمدی، رضایت زناشویی، حفظ رابطه، رمانتیک

Abstract

This study aimed to determine fitness of the structural model of the relationship between self-efficacy in romantic relationship and marital satisfaction with regard to the mediating role of relationship maintenance behaviors. The research design was correlational study-structural equation modeling. 200 married-female teachers among elementary schools were selected using multi-stage random sampling method from regions 1 and 3 of Ahvaz city, and responded to the Self-efficacy in Romantic Relationships Scale (Riggio, Weiser, Valenzuela, Lui, Montes, & Heuer, 2011) Relational Maintenance Strategy Measure (Canary, & Stafford, 1992), and Marital Satisfaction Scale (Rajabi, 2010). The data were analyzed using structural equations modeling. The results showed that all of the model fitness indices were appropriate. The path coefficients of self-efficacy in romantic relationship to relationship maintenance strategies and the relationship maintenance strategies to marital satisfaction were significant. But the path of self-efficacy in romantic relationship to marital satisfaction was not significant. Also, relationship maintenance strategies had a mediation role in the relationship between self-efficacy in romantic relationship and marital satisfaction. Based on the findings of this study, it seems that people who have high self-efficacy in romantic relationship due to the use of relationship maintenance strategies experience more marital satisfaction.

Keywords: self-efficacy, marital satisfaction, relationship maintenance, romantic

received: 08 June 2020

accepted: 26 November 2020

دریافت: ۹۹/۰۳/۱۹

پذیرش: ۹۹/۰۹/۰۶

Contact information: rajabireza@scu.ac.ir

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده است.

مقدمه

رضایت زناشویی^۱ از عوامل تعیین‌کننده عملکرد سالم نهاد خانواده است (گریف، ۲۰۰۰) و به عنوان عامل رابطه بین فردی نزدیکی شناخته می‌شود که به انسان‌ها اجازه می‌دهد پذیرفته شوند، مورد ارزش، احترام و دوست داشته شدن قرار گیرند و فرصت روابط متقابل داشته باشند (فلچر، ۲۰۰۲).

بگول (۲۰۰۶) عوامل بسیاری بر رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارد، از جمله خودکارآمدی در روابط رمانتیک^۲ (جانسون، ۲۰۱۵). آن نوع از خودکارآمدی که در روابط رمانتیک و صمیمانه کاربرد دارد، شیوه‌ای برای مفهوم‌پردازی اعتماد افراد به توانایی‌های خود در انجام رفتارهای مثبت در رابطه مانند مهیا کردن زمینه حمایت و مهرورزی و مهار احساس آسیب و خشم است (لوپز، موروا و ریس، ۲۰۰۷). پژوهشگران دریافته‌اند که باورها و انتظار افراد با ابعاد مشخصی از عملکرد رابطه و چگونگی تجربه آن مرتبط است (وایزر و وایگل، ۲۰۱۶). پژوهشگران انتظار کارآمدی درون بافت روابط رمانتیک را، با این انتظار که خودکارآمدی بالاتر در روابط رمانتیک باعث ایجاد فوایدی در رابطه می‌شود، بررسی کرده‌اند (کوی، فینچام و پسلی، ۲۰۰۸). خودکارآمدی بالا در رابطه رمانتیک با چگونگی مذاکره افراد بر سر مشکل‌های درون رابطه و رضایت از رابطه مرتبط است (ریجیو، وایزر، ولنزواتلا، لوی، مونتس و هیوئر، ۲۰۱۳). از سازوکارهایی که خودکارآمدی در رابطه رمانتیک به واسطه آن موجب افزایش رضایت زناشویی می‌شود، رفتارهای حفظ یا تداوم رابطه^۳ است (وایزر و وایگل، ۲۰۱۶). پژوهش‌ها شواهدی از رفتارهای حفظ رابطه در انواع محیط‌های رابطه‌ای مثل زوج‌های صمیمی، زوج‌های همجنس، دوستان، خواهر و برادرهای بزرگسال و حتی روابط دورتر یافته‌اند (مرولا، ۲۰۱۲؛ وایگل و بلارد-ریش، ۲۰۰۸). مهم‌تر آن‌که، پژوهش نشان داده است که هرچه افراد استفاده بیشتر از این رفتارها را گزارش کنند، به احتمال زیادتر از روابطشان راضی خواهند بود و رضایت زناشویی بیشتری دارند (وایگل و بلارد-ریش، ۲۰۰۸؛ استفورد، ۲۰۱۳). پژوهشگران، حفظ رابطه را به چهار شیوه تعریف کرده‌اند: ۱. جلوگیری از اتمام رابطه، یعنی رابطه بدون این‌که به پایان برسد ادامه می‌یابد. ۲. حفظ رابطه

در شرایط خاص، یعنی حفظ سطح کنونی ابعاد یا ویژگی‌هایی که گمان می‌رود در رشد رابطه نقش داشته باشد. ۳. حفظ رابطه در شرایط رضایت‌بخش، یعنی حفظ رضایت در رابطه و ۴. ترمیم رابطه^۴، یعنی حفظ رابطه در شرایط خوب، مناسب یا فعال و ترمیم رابطه‌ای که آسیب دیده است. ترمیم رابطه، یعنی تغییر شکل کنونی یک رابطه و بازگرداندن آن به حالت قبل بعد از یک کاهش. رفتارهای حفظ رابطه با پیشگیری از کاهش کیفیت رابطه، افزایش طول رابطه و حفظ و افزایش صمیمیت بین شریک‌ها مرتبط است (دیندیا و بکستر^۵، ۱۹۸۷ نقل از ژیا ۲۰۱۳).

پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد که بین رفتارهای حفظ و تداوم رابطه با تعهد زناشویی، رضایت زناشویی و کیفیت زناشویی هم‌بستگی مثبت وجود دارد (استفورد، ۲۰۱۳؛ استفورد و کنری، ۱۹۹۱؛ اوگولسکی و باورز، ۲۰۱۳؛ بیکر، مک‌نالتی، اورال، لمبرت و فینچام، ۲۰۱۲؛ قزلسفلو، جزایری، بهرامی و محمدی فشارکی، ۲۰۱۶؛ مشعل‌پور فرد، کاووسی، عبادی و موسوی، ۲۰۱۶). همچنین پژوهشگران نشان داده‌اند که بین خودکارآمدی و رضایت زناشویی هم‌بستگی مثبت وجود دارد (رجبی، سروستانی، اصلانی و خجسته‌مهر، ۲۰۱۳)؛ کارآمدی رابطه بین شریک‌ها باعث افزایش رضایت از زندگی در روابط نزدیک می‌شود (آسانو، ایتو و یوشیدو، ۲۰۱۶)؛ خودکارآمدی در روابط رمانتیک با رضایت از رابطه هم‌بستگی مثبت دارد و رفتارهای حفظ رابطه نیز در این ارتباط نقش میانجی را دارد (ریجیو و دیگران، ۲۰۱۳؛ وایزر و وایگل، ۲۰۱۵). خودکارآمدی در روابط رمانتیک بهترین پیش‌بین رضایت زناشویی است (جانسون، ۲۰۱۵). از نظر گرو، اندرسون و عقیف (۲۰۰۷) رفتارهای حفظ رابطه نمونه محتمل پاداش است که درون روابط مبادله می‌شود و احتمال افزایش رضایت زناشویی و بهبود کیفیت زناشویی را بالا می‌برد. پژوهشگرانی مانند ون استینبرگن، کلور و کارنی (۲۰۱۴) معتقدند وضعیت مالی نامناسب اقتصادی با وجود خودکارآمدی بالا در زوجین ممکن است تنیدگی‌ها، مشکلات و بحران‌های خانوادگی و زناشویی ایجاد کند و تنیدگی‌ها باعث اُفت کیفیت کلی روابط می‌شود.

آمار طلاق در ایران نیز تا پایان سال ۱۳۹۸ نشان‌دهنده ثبت

1. marital satisfaction

2. self-efficacy in romantic relationships

3. relationship maintenance behaviors

4. relationship repair

5. Dindia, K. & Baxter, L. A.

در رابطهٔ رمانتیک به طور مستقیم یا غیرمستقیم با واسطه‌گری رفتارهای حفظ رابطه بر رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارد؟

روش

این پژوهش همبستگی از نوع تحلیل مدل‌سازی معادلات ساختاری^۱ و جامعهٔ آن شامل همهٔ معلمان زن متأهل مدارس ابتدایی شهر اهواز بود. ۲۰۰ معلم زن متأهل از میان معلمان زن مدارس ابتدایی نواحی ۱ و ۳ شهر اهواز (از هر ناحیه ۱۰ مدرسه، جمعاً ۲۰ مدرسه) براساس ملاک‌های ورود سابقهٔ خدمت ۱ تا ۷ سال، داشتن حداقل یک فرزند و تمایل به شرکت در پژوهش به روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای برگزیده شدند. پس از مراجعه به مدارس نواحی انتخاب‌شده و تهیهٔ فهرست معلمان بر اساس ملاک‌های ورود و خروج و انتخاب نمونهٔ مورد نظر لزوم مشارکت صادقانهٔ شرکت‌کنندگان برای آن‌ها شرح داده و سپس رضایت شفاهی شرکت‌کننده‌ها برای مشارکت اخذ و پرسش‌نامه‌های پژوهش به صورت انفرادی همراه با توضیحاتی به آن‌ها داده و مسائل اخلاقی، از جمله رعایت کرامت انسانی و برخورد محترمانه، دادن اطلاعات کامل در مورد پژوهش، پاسخگویی به شرکت‌کنندگان در صورت بروز هر گونه پرسش، دادن زمان نامحدود برای پرسش‌نامه‌ها و اطمینان از پاسخ‌دهی هر شرکت‌کننده به همهٔ سؤالات، رعایت شد. بیشتر معلمان زن دارای تحصیلات کارشناسی (۷۷/۵ درصد)، دارای ۱ فرزند (۵۲/۵ درصد)، دارای ۷ سال سابقهٔ خدمت (۲۸ درصد)، با میانگین سن ۳۳/۷ و انحراف استاندارد ۴/۱۱ (با دامنهٔ سنی ۲۲ تا ۴۷ سال) و میانگین مدت ازدواج ۸/۲۸ و انحراف استاندارد ۵/۰۵ بودند. در این پژوهش برای اندازه‌گیری متغیرها از ابزارهای زیر استفاده شده است:

مقیاس خودکارآمدی در روابط رمانتیک (اریجیو، ویزر، والن زالا، لی، مونتس و هایر، ۲۰۱۱). مقیاس خودکارآمدی در روابط رمانتیک را اریجیو و دیگران در سال ۲۰۱۱ تهیه کرده‌اند، که شامل ۱۲ ماده و دو عامل «ادراک سختی رابطهٔ رمانتیک»^۳ (مادهٔ ۱، ۴، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲) و «تلاش و انرژی زیاد»^۴ (مادهٔ ۲، ۳ و ۵) است. هر مادهٔ این مقیاس در طیف لیکرت ۷ رتبه‌ای بر اساس

۶۶۰۸۰ فقره ازدواج و ۱۶۵۹۳۹ فقره طلاق است، و آمار نشان می‌دهد که بیشتر این طلاق‌ها در گروه سنی ۳۴-۳۰ سال برای مردان و ۲۹-۲۵ سال برای زنان بوده است. به‌علاوه، طبقه‌بندی براساس طول مدت ازدواج نشان می‌دهد که بیشترین طلاق‌ها به‌ترتیب مربوط به کمتر از یک سال (۱۵۱۷۱ مورد)، ۱ تا ۲ سال (۱۴۶۹۱ مورد)، ۲ تا ۳ سال (۱۲۱۹۳ مورد) و ۳ تا ۴ سال (۱۰۳۷۶ مورد) زندگی مشترک پیش از طلاق بوده است (سازمان ثبت احوال، ۱۳۹۸). از این آمارها می‌توان استنباط کرد که بیشتر طلاق‌ها در سنین جوانی و اوایل ازدواج رخ می‌دهد. باور افراد به توانایی‌ها و نقطه‌قوت‌هایی که در رابطهٔ عاطفی دارند، از جمله مهارت ارتباطی، مهارت حل تعارض، جذابیت، تفاهم و تشابه با یکدیگر و یا به طور کلی احساس خودکارآمدی آن‌ها در روابط عاطفی، عامل مهمی در بهبود کیفیت رابطه و جلوگیری از پایان یافتن آن است. برای مثال، این همسران قادرند در زمان بروز بحران، به طور مؤثر و مناسب با یکدیگر ارتباط برقرار و نظرات و دیدگاه‌های یکدیگر را به‌درستی درک و بر اساس آن تصمیم‌گیری کنند. زوج‌هایی که معتقدند به‌خوبی قادر به ادارهٔ رابطه خود هستند و می‌توانند یکدیگر را راضی نگه دارند به طور مؤثر بر عمر و کیفیت رابطه اضافه می‌کنند؛ البته نقش تلاش زوج‌ها برای حفظ و تداوم ارتباط در رابطهٔ بین خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی بسیار اهمیت دارد. به عبارت دیگر، زوج‌هایی که حس خودکارآمدی بالاتری در رابطهٔ رمانتیک دارند، احتمالاً تلاش بیشتری نیز برای بهبود کیفیت رابطهٔ خود یا، در مواردی با رضایت کمتر، حفظ رابطه در همان سطح و جلوگیری از بدتر شدن آن می‌کنند. در واقع راهبردهایی که این زوج‌ها برای تداوم رابطهٔ خود به کار می‌گیرند نقش تعیین‌کننده در موفقیت رابطهٔ رمانتیک دارد. از این رو، شناخت انواع این راهبردها و تأثیر آن‌ها بر کیفیت رابطه و رضایت زناشویی اهمیت بسزایی دارد و عجیب است که در این زمینه پژوهش‌های زیادی، به‌ویژه در ایران، صورت نگرفته و لزوم بررسی آن را دوچندان می‌کند. بنابراین، در این پژوهش به دنبال بررسی سازوکارهای تأثیرگذاری خودکارآمدی در رابطهٔ رمانتیک بر رضایت زناشویی هستیم و به طور خاص به دنبال پاسخ دادن به این سؤال که آیا خودکارآمدی

1. structural equation modeling

2. Self-Efficacy in Romantic Relationship (SERR)

3. romantic relationship difficulty perception

4. high degrees of effort and energy

استافورد و سیمیک (۲۰۰۲) نیز دریافتند که بین رفتارهای حفظ رابطه، مثبت‌گرایی و ویژگی‌های ارتباطی دوست داشتن $0/58$ ، بین رفتارهای حفظ رابطه، وظایف و ویژگی‌های ارتباطی دوست داشتن $0/46$ و بین رفتارهای حفظ رابطه، گشودگی و ویژگی‌های ارتباطی دوست داشتن $0/30$ ($p < 0/01$) همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. اوکولسکی و باورز (۲۰۱۳) هم در بررسی خود بین رفتارهای حفظ رابطه و ویژگی‌های ارتباطی از $0/30$ تا $0/55$ در سطح $p < 0/01$ همبستگی مثبت معنادار را تشخیص دادند. در این پژوهش، ضرایب اعتبار آلفای کرونباخ شاخص راهبرد حفظ رابطه $0/94$ و روایی واگرایی آن با شاخص کارآمدی رابطه‌ای^۹ (فینچام، هرولد و گانو- فیلیپس، ۲۰۱۳) $r = 0/12$ ($p = 0/696$) محاسبه شد که نشان می‌دهد بین دو متغیر همبستگی دیده نمی‌شود. با توجه به معنی‌دار نشدن دو متغیر شاخص راهبرد حفظ رابطه و شاخص کارآمدی رابطه‌ای می‌توان گفت این دو سازه شاید در نگاه اول با یکدیگر مرتبط به نظر برسند، اما در عمل محتوا و ماده‌های این دو سازه شباهتی با یکدیگر ندارد و محققان در پژوهش‌های بعدی باید از سازه‌هایی با محتوای نزدیک به این سازه استفاده کنند. در این پژوهش برای به دست آوردن نسخه فارسی شاخص از بازترجمه وارون استفاده شد.

مقیاس رضایت زناشویی^{۱۰} (محرابیان، ۲۰۰۵) به نقل از رجبی، (۲۰۱۰). مقیاس فرم کوتاه رضایت زناشویی برای ارزیابی و شناسایی زمینه‌های بالقوه مشکل‌زا و شناسایی زمینه‌های قوت و پربراری رضایت زناشویی ساخته شده و دارای ۱۴ ماده و شیوه نمره‌گذاری آن به صورت لیکرت در طیف ۵ گزینه‌ای (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم) مرتب شده و حداقل و حداکثر نمره‌های این مقیاس به ترتیب بین ۱۴ تا ۷۰ است؛ ضمناً ماده‌های ۳، ۴، ۶، ۸ و ۱۱ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. رجبی (۲۰۱۰) با استفاده از تحلیل عاملی به روش چرخش مایل بر روی این مقیاس به دو عامل رضایت از ازدواج و نارضایتی از ازدواج با حذف یک ماده به یک مقیاس سیزده ماده‌ای دست یافت. محرابیان (۲۰۰۵) به نقل از رجبی، (۲۰۱۰) با تحلیل عاملی بر روی فرم بلند مقیاس رضایت زناشویی یک عامل با مقادیر بالاتر از $12/4$ به دست آورد. او ضریب

سطح توافقی شرکت‌کننده‌ها از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) مرتب و نمره بالاتر در آن نشان‌دهنده سطح بیشتر کارآمدی در روابط رمانتیک است. رجبی و دیگران (۲۰۱۱) ساختار دو عاملی مقیاس خودکارآمدی در روابط رمانتیک را تأیید کردند و نشان دادند که با کنترل سن، جنس، درآمد و قومیت همبستگی‌های مثبت بین مقیاس خودکارآمدی در روابط رمانتیک و مقیاس‌های خودکارآمدی عمومی، خودکارآمدی اجتماعی و انتظارات عمومی از موفقیت و همبستگی منفی با مقیاس اضطراب رابطه وجود دارد. بانفیلد (۲۰۱۵) ضریب اعتبار آلفای کرونباخ این مقیاس را $0/88$ گزارش کرد. برای به دست آوردن نسخه فارسی از بازترجمه وارون^۱ استفاده شد. در این پژوهش ضرایب اعتبار این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ $0/79$ و روایی واگرایی آن با مقیاس خودکارآمدی عمومی^۲ (رجبی، ۲۰۰۶) $r = 0/04$ ($p = 0/733$) محاسبه شد، که این ضریب نشان می‌دهد دو سازه مشابه نیستند. با توجه به عدم معناداری این ابزار با ابزار خودکارآمدی عمومی مشخص شد که این دو سازه شاید در نگاه اول تاحدودی نزدیک به هم باشند، اما از نظر محتوا با یکدیگر در ارتباط نیستند و محققان در پژوهش‌های بعد باید از سازه‌هایی با محتوای نزدیک به این سازه استفاده کنند.

سنجه راهبرد حفظ رابطه^۳ (کاناری و استافورد، ۱۹۹۲). این شاخص را کاناری و استافورد در سال ۱۹۹۲ ساختند، و شامل ۲۴ ماده و ۵ عامل مثبت‌گرایی^۴ (ماده‌های ۲، ۷، ۹، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۲۰ و ۲۴)، گشودگی^۵ (ماده‌های ۱، ۳، ۶، ۱۸، ۲۱ و ۲۳)، تعهدها^۶ (ماده‌های ۱۰، ۱۷، ۱۹ و ۲۲)، شبکه اجتماعی^۷ (ماده‌های ۵ و ۸) و وظایف^۸ (ماده‌های ۴ و ۱۲) است. ماده‌های این شاخص بر اساس طیف لیکرت ۷ نمره‌ای (۱=شدیداً مخالفم تا ۷=شدیداً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. کاناری و استافورد (۱۹۹۲) ضرایب اعتبار آلفای کرونباخ این شاخص را در عامل‌های پنج‌گانه از $0/71$ تا $0/89$ گزارش کردند. آنان نشان دادند که بین شاخص‌های حفظ رابطه (مثبت‌گرایی، گشودگی، تعهدها، شبکه اجتماعی و وظایف) و ویژگی‌های ارتباطی مانند مهار متقابل (از $0/30$ تا $0/62$)، دوست داشتن (از $0/27$ تا $0/53$) و تعهد (از $0/27$ تا $0/54$) همبستگی معنادار وجود دارد. کاناری،

1. back translation

2. General Self-Esteem Scale

3. Relational Maintenance Strategy Measure

4. positivism

5. openness

6. commitments

7. social network

8. duties

9. Relationship Efficacy Scale

10. Marital Satisfaction Scale

جدول ۱
میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی بین متغیرهای بررسی شده
(n=200)

متغیرها	M	SD	۱	۲
۱. خودکارآمدی در روابط رمانتیک	۶۲/۲۳	۱۰/۴۳	-	
۲. راهبرد حفظ رابطه	۱۲۹/۱۹	۲۲/۶۰	۰/۴۸*	-
۳. رضایت زناشویی	۴۰/۱۰	۴/۴۸	۰/۲۶*	۰/۴۴*

*P < ۰/۰۰۱

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌کنید، میانگین‌ها و انحراف معیارهای متغیرهای خودکارآمدی در روابط رمانتیک و خودکارآمدی در روابط رمانتیک و راهبرد حفظ رابطه ۶۲/۲۳ و ۱۰/۴۳، رضایت زناشویی ۴۰/۱۰ و ۴/۴۸ است، و ضرایب همبستگی بین متغیرهای خودکارآمدی در روابط رمانتیک و راهبرد حفظ رابطه به عنوان متغیرهای مستقل و متغیر رضایت زناشویی به عنوان متغیر وابسته به دست آمده و در سطح آماری $P < ۰/۰۰۱$ به صورت مثبت معنادار و همچنین ضریب همبستگی بین متغیرهای خودکارآمدی در روابط رمانتیک و راهبرد حفظ رابطه ۰/۴۸ ($P < ۰/۰۰۱$) معنادار است.

جدول ۲ شاخص‌های برازندگی مدل‌های فرضی و نهایی را نشان می‌دهد.

بازآزمایی آن را بعد از شش هفته ۰/۸۳ و همسانی درونی را ۰/۹۴ گزارش کرد. رجیبی (۲۰۱۰) ضرایب روایی هم‌زمان مقیاس ۱۳ ماده‌ای رضایت زناشویی را با پرسش‌نامه ۴۷ ماده‌ای اینریچ^۱ ۰/۸۳ ($p < ۰/۰۰۱$)، برای مردان ۰/۸۴ و برای زنان ۰/۸۱ ($p < ۰/۰۰۱$) و آلفای کرونباخ کل نمونه را ۰/۹۰، زنان ۰/۹۱ و مردان ۰/۸۹ به دست آورد. در این پژوهش ضریب اعتبار آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۸۵ و ضریب روایی هم‌گرایی آن با مقیاس رضایت زناشویی کانزاس^۲ (شوم، نیکولز، شکتمن و گریگسی، ۱۹۸۳) $r = ۰/۲۸$ ($p < ۰/۰۴۳$) معنادار به دست آمد.

در این پژوهش از آمار توصیفی مانند میانگین، انحراف استاندارد و ضریب همبستگی پیرسون^۳ و آمار استنباطی مانند تحلیل معادلات ساختاری و شاخص‌های برازندگی مثل شاخص مجذور خی^۴ (χ^2)، شاخص نسبت مجذور خی بر درجه آزادی (df/χ^2)، شاخص نیکویی برازش^۵ (GFI)، شاخص نیکویی برازش انطباقی^۶ (AGFI)، شاخص برازش مقایسه‌ای^۷ (CFI)، شاخص برازش هنجار شده^۸ (NFI) و ریشه میانگین مجذور خطای تقریب^۹ (RMSEA) استفاده شده است.

یافته‌ها

جدول ۱ میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی متغیرهای بررسی شده را نشان می‌دهد.

جدول ۲

شاخص‌های برازندگی مدل‌های فرضی* و نهایی**

χ^2	df	P	χ^2/df	GFI	AGFI	NFI	CFI	RMSEA
۳۳/۳۷*	۱۸	۰/۰۱۵	۱/۸۵	۰/۹۶	۰/۹۱	۰/۹۵	۰/۹۸	۰/۰۶
۲۰/۴۶**	۱۸	۰/۳۰۷	۱/۳۷	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۹۷	۰/۹۹	۰/۰۲

مقادیر قابل قبول

$> ۰/۰۵$	کمتر از ۳	$> ۰/۹۰$	$< ۰/۰۸$
----------	-----------	----------	----------

*P < ۰/۰۰۱

در اکثر پژوهش‌های مدل‌یابی معنادار می‌شود. شاخص برازندگی ریشه میانگین مجذور خطای تقریب (RMSEA) ۰/۰۶ میزان خطای پایین

همان‌گونه که در جدول ۲ نشان داده شده، مجذور کای مدل فرضی با $df = ۱۸$ برابر با ۳۳/۳۷ ($p < ۰/۰۱۵$) معنادار است. این شاخص

- | | | |
|--------------------------------------|-----------------------------------|--|
| 1. Enrich Questionnaire | 5. Goodness of Fit Index (GFI) | 9. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) |
| 2. Kansas Marital Satisfaction Scale | 6. Adjusted Goodness of Fit (AGF) | |
| 3. Pearson correlation coefficient | 7. Comparative Fit Index (CFI) | |
| 4. Chi-square Index | 8. Normed Ft Index (NFI) | |

فرضی هستند (بیرنی، ۲۰۰۱). از طرفی هم، شاخص‌های برازندگی مدل نهایی، با حذف کردن غیرمعدار خودکارآمدی در روابط رمانتیک به رضایت زناشویی و اعمال یک شاخص خطای اصلاح از e_5 به e_6 (همبسته کردن خطاها)، همگی در دامنه قابل قبول هستند. جدول ۳ ضرایب استاندارد و غیراستاندارد مدل نهایی را نشان می‌دهد.

و قابل قبول مدل را نشان می‌دهد. دیگر شاخص‌های مدل فرضی مثل شاخص نیکویی برازش ($GFI=0/96$)، شاخص برازش مقایسه‌ای ($CFI=0/98$)، شاخص نیکویی برازش انطباقی ($AGFI=0/91$) و شاخص برازش هنجار شده ($NFI=0/96$) همگی بالاتر از مقدار قراردادی و قابل قبول $0/90$ و نشان‌دهنده برازش و مناسب بودن مدل

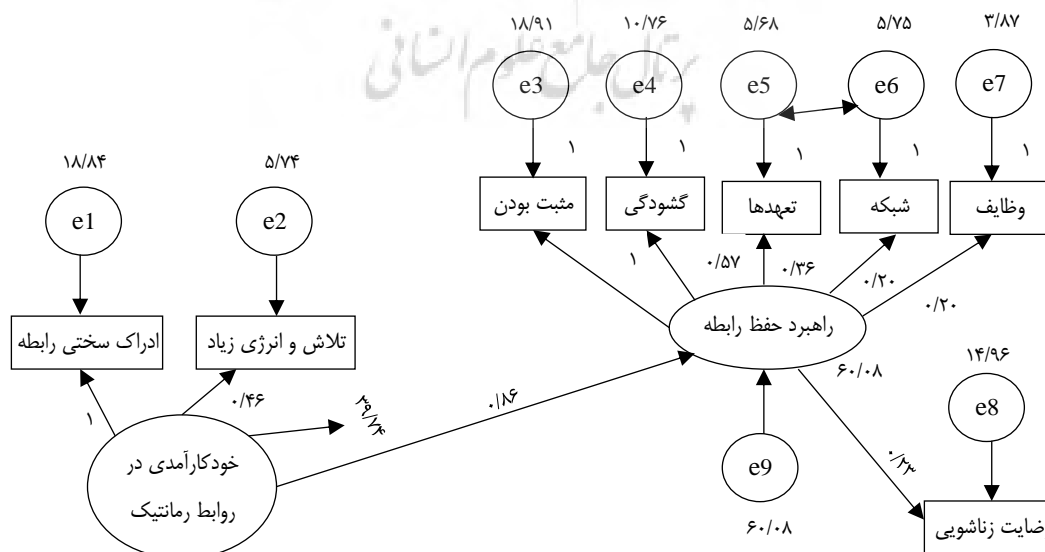
جدول ۳

ضرایب استاندارد و غیراستاندارد مدل نهایی

مسیرها	β	B	S.E	C.R	p
خودکارآمدی در روابط رمانتیک به راهبرد حفظ رابطه	-0/57	0/86	1/34	6/47	<0/001
خودکارآمدی در روابط رمانتیک به ادراک سختی رابطه رمانتیک	-0/82	1	-	-	-
خودکارآمدی در روابط رمانتیک به تلاش و انرژی زیاد	0/77	0/46	0/06	7/27	<0/001
راهبرد حفظ رابطه به مثبت بودن	-0/91	1	-	-	-
راهبرد حفظ رابطه به گشودگی	-0/85	0/57	0/03	17/04	<0/001
راهبرد حفظ رابطه به تعهد	-0/82	0/20	0/02	15/49	<0/001
راهبرد حفظ رابطه به شبکه	-0/62	0/20	0/01	9/84	<0/001
راهبرد حفظ رابطه به وظایف	-0/71	0/23	0/03	12/18	<0/001
راهبرد حفظ رابطه به رضایت زناشویی	0/50	0/23	0/04	5/75	<0/001

خودکارآمدی در روابط رمانتیک به رضایت زناشویی با واسطه‌گری راهبرد حفظ رابطه با روش بوت استرپ نرم‌افزار ماکرو (Macro) پیشنهادی پریچر و هیز (۲۰۰۸) در فاصله اطمینان حد پایین $0/05$ تا حد بالا $0/13$ ($\beta=0/08$, $z=4/63$, $p \leq 0/001$) معنادار است و نشان می‌دهد که متغیر شاخص حفظ رابطه واسطه بین متغیرهای خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی است.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود مسیره‌های مستقیم خودکارآمدی در روابط رمانتیک به راهبرد حفظ رابطه ($\beta=-0/57$, $t=-6/47$, $p < 0/001$) و راهبرد حفظ رابطه به رضایت زناشویی ($\beta=0/50$, $t=5/75$, $p < 0/001$) معنادار است، اما مسیر خودکارآمدی در روابط رمانتیک به رضایت زناشویی ($\beta=0/08$, $t=0/06$, $p=0/951$) معنادار نیست (شکل ۱). ضریب استاندارد مسیر غیرمستقیم (اثر واسطه‌ای) مدل نهایی



شکل ۱. مدل نهایی خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی با توجه به واسطه‌گری نقش راهبرد حفظ رابطه

رابطه بین خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی تأیید نشد. به طور تعجب‌آوری، این یافته با نتایج پژوهش‌های وایزر و وایگل (۲۰۱۶)، جانسون (۲۰۱۵)، ریجیو و دیگران (۲۰۱۳) و مشعل‌پور فرد و دیگران (۲۰۱۶)، که هم‌بستگی‌های مثبت بین این دو متغیر یافتند و نشان دادند که خودکارآمدی بیشتر در رابطه رمانتیک باعث رضایت زناشویی بیشتر می‌شود، هماهنگ نیست. به طور کلی، خودکارآمدی را به صورت باورهای فرد به توانایی‌های خود در سازماندهی و انجام عمل مورد نیاز برای رسیدن به پیشرفت‌های معین تعریف کرده‌اند (بندورا، ۱۹۹۷). تلقی از شریک ارتباطی به عنوان فردی شایسته با رضایت حقیقی بیش‌تر از رابطه هم‌بسته است و به طور طبیعی این احتمال وجود دارد که وقتی افراد پیامدهای موفقیت‌آمیزی را تجربه می‌کنند، باورهای خودکارآمدی آن‌ها ارتقا یابد و نوعی فرایند متقابل به جای رابطه یک‌سویه اتفاق بیفتد (بندورا، ۱۹۷۷ نقل از وایزر و وایگل، ۲۰۱۶). به طور طبیعی و براساس متون پژوهشی، افراد با خودکارآمدی بالا در رابطه رمانتیک بر این باورند که می‌توانند به طور مؤثر رابطه صمیمانه برقرار کنند و در موقعیت‌های صمیمانه احساس راحتی و آسایش دارند، در حالی که افراد با خودکارآمدی پایین در روابط رمانتیک احساس ناراحتی و عدم آسایش دارند. به‌وضوح چنین باورهایی به هم تنیده هستند، یعنی احساس ناراحتی در روابط رمانتیک منجر به احساس کارآمدی کمتر و باور به ظرفیت پایین در کنار آمدن و اداره رابطه زناشویی می‌شود که به نوبه خود باعث اضطراب بیشتر و رضایت کمتر است (ریجیو و دیگران، ۲۰۱۳). درک کارآمدی در روابط رمانتیک نیز با انتظار تجربه شادکامی، روابط بلندمدت و رضایت بیشتر همراه است، در حالی که معمولاً افرادی که خودکارآمدی کمتری در روابط رمانتیک گزارش می‌کنند، انتظار کمتر برای رابطه بلندمدت موفقیت‌آمیز و شاد دارند. در مورد با نتیجه این پژوهش، می‌توان به وجود عوامل مزاحمی اشاره کرد که احتمال دارد بر آن تأثیر منفی بگذارند، برای مثال، در صورتی که برخی شرایط مثل پایگاه اقتصادی-اجتماعی شرکت‌کننده‌ها، محیط زندگی و سطح سواد و سایر عوامل تأثیرگذار، بررسی و کنترل نشود، می‌توان انتظار داشت که به عنوان عامل مزاحم عمل کنند. برای مثال، مشکلات ناشی از وضعیت مالی نامناسب ممکن است حتی در شرایط داشتن احساس خودکارآمدی بالا در حل مسائل احساسی بین زوجین،

در این پژوهش به دنبال پاسخ دادن به این سؤال بودیم که آیا خودکارآمدی در روابط رمانتیک با واسطه‌گری رفتارهای حفظ رابطه بر رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارد؟ نتایج نشان داد مدل فرضی خودکارآمدی در روابط رمانتیک و رضایت زناشویی با واسطه‌گری راهبردهای حفظ رابطه براساس داده‌های تجربی برازش یافته و قابل دفاع است؛ بدین معنا که رفتارهای حفظ رابطه در ارتباط بین خودکارآمدی در رابطه رمانتیک و رضایت زناشویی واسطه‌گری می‌کند و این یافته با نتایج پژوهش وایزر و وایگل (۲۰۱۶) همسوست. پژوهش‌ها نشان می‌دهد باورهای خودکارآمدی به‌شدت با انگیزه، تلاش و مداومت در عملکرد مربوط و شامل باورهای مبنی بر قابل دسترس بودن پیامدهای خوب از طریق عمل است (ریجیو و دیگران، ۲۰۱۳). طبیعی است که چنین باورهایی بر رفتارها و انتظارات فرد از میزان شایستگی او در انجام مسئولیت‌ها تأثیر می‌گذارد (بندورا، ۱۹۹۷). بنابراین، افراد با خودکارآمدی بیشتر در رابطه رمانتیک، به احتمال زیادتری به توانایی‌های خود در حل مسائل، داشتن دیدگاه خوب به آینده رابطه و داشتن نقش فعال در رابطه خوش‌بین هستند. متعاقباً این افراد تلاش بیشتری برای حفظ رابطه خود، از طریق راهبردهای مختلف نظیر بهبود وضعیت رابطه و حفظ وضعیت کنونی در مواردی که قادر به بهبود آن نیستند، می‌کنند که نتیجه آن را در کیفیت بالاتر و رضایت بیشتر آن‌ها و شریک‌شان از رابطه زناشویی و رمانتیک‌شان مشاهده می‌شود (وایزر و وایگل، ۲۰۱۶)، بنابراین در این بررسی شرکت‌کننده‌هایی که در روابط رمانتیک، خودکارآمدی بالاتری داشتند، حس می‌کردند که می‌توانند رفتارهای ارتقادهنده روابط را انجام دهند و در واقع در این روابط درگیر می‌شوند و راهبردهای حفظ رابطه را اجرا می‌کنند. این رفتارهای حفظ و تداوم رابطه، که نتیجه خودکارآمدی در رابطه رمانتیک است، سبب افزایش عمر رابطه و استقامت آن در برابر مشکلات می‌شود، همچنین این رفتارها به شریک فرد این برداشت را انتقال می‌دهد که فرد به تداوم رابطه و افزایش کیفیت آن تمایل دارد. از آن‌جا که پژوهش‌های صورت‌گرفته در این زمینه به طرز حیرت‌آوری اندک است، به پژوهش‌های بیشتری نیاز است تا بتوان سازوکارهای دخیل در این فرایند و همچنین سایر فرایندهای مشابه تأثیرگذار در افزایش رضایت زناشویی را به‌خوبی شناخت.

باعث ایجاد تنیدگی و مشکلات عدیده در زندگی خانوادگی و زناشویی فرد شود و در نهایت کیفیت کلی روابط را کاهش دهد. تعارض‌های کار- خانواده از این عوامل است (ون استینرگن و دیگران، ۲۰۱۴). مرور ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه مورد بررسی نشان داد که تقریباً نیمی از نمونه (۴۸/۵ درصد) ازدواج نوع سنتی کرده‌اند و بخش زیادی (۷۷/۵ درصد) دارای مدرک کارشناسی هستند که به نظر می‌رسد این دو زمینه ارزش بررسی‌های بیشتر را در پژوهش‌های آتی داشته باشد.

مسیر بین خودکارآمدی در رابطه رمانتیک و رفتارهای حفظ رابطه تأیید شد. این یافته با پژوهش وایزر و وایگل (۲۰۱۶) همسوست که تأثیر خودکارآمدی را بر رضایت زناشویی با بررسی نقش واسطه‌گری رفتارهای حفظ و تداوم رابطه سنجیدند و ارتباطات مثبت و معناداری را گزارش کردند. همان‌گونه که دیدیم، احساس خودکارآمدی بیشتر در رابطه رمانتیک با ترویج باور فرد در مورد توانایی‌ها و استعداد‌های خود در مقابله مؤثر و سودمند با مسائل و تعارض‌های رابطه همراه است. باور شخص به این که موضوع که به خوبی شایسته اداره کردن رابطه خود است و مهارت‌های رفتاری مناسب برای حفظ وضعیت موجود را در رابطه و بهبود آن دارد؛ این که رابطه دوسویه است، به این معنا که خودکارآمدی بیشتر در رابطه رمانتیک باعث اعتماد به خود و توانایی‌های خود در به‌کارگیری انواع راهبردها برای بهبود کیفیت رابطه می‌شود؛ از طرفی هم، راهبردهایی که فرد در موقعیت‌های مختلف برای حفظ رابطه به کار می‌برد، با نتیجه دادن پیامدهای خوب مثل حل تعارض یا پیشگیری از تشدید موقعیت‌های تنیدگی‌زا، بهبود کیفیت ارتباطات و بالا رفتن سطح رضایت، سبب افزایش احساس خودکارآمدی فرد در رابطه رمانتیک می‌شود.

نتایج نشان داد که بین رفتارهای حفظ رابطه و رضایت زناشویی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. این یافته با پژوهش‌های وایزر و وایگل (۲۰۱۶)، که تأثیر خودکارآمدی را بر رضایت زناشویی با بررسی نقش واسطه‌گری رفتارهای حفظ و تداوم رابطه سنجیدند و ارتباطات مثبت و معناداری را گزارش دادند؛ اوگالسکی و باورز (۲۰۱۳)، که به وجود رابطه مثبت بین رفتارهای حفظ رابطه و رضایت زناشویی دست یافتند؛ استفورد (۲۰۱۳)، که گزارش کرد هرچه فرد بیشتر از راهبردهای حفظ رابطه استفاده کند، به احتمال زیادتر رضایت

زناشویی بیشتر را گزارش می‌کند و بیکر و دیگران (۲۰۱۲)، که استفاده بیشتر از رفتارهای حفظ رابطه باعث افزایش رضایت زناشویی می‌شود، همسوست. در این بررسی، شرکت‌کنندگان حفظ رابطه را به طور معمول به عنوان اشتغال به رفتارهایی تعریف کرده‌اند که به تداوم رابطه کمک می‌کند و این اعمال در ظاهر نقش فعالانه‌ای در پیشگیری از کاهش و رکود در رابطه دارد. رفتارهای تداوم‌بخش رابطه در شرکت‌کنندگان شکل محتمل از پاداش را نشان می‌دهد که درون روابط مبادله می‌شود و احتمال پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس آن بالا می‌رود. بنابراین، راهبردهای حفظ رابطه از طریق رفتارهایی که باعث حل مؤثر تعارض‌ها در موارد ممکن و حفظ سطح کنونی صمیمیت و رضایت در موقعیت‌های بغرنجی می‌شود که امکان بهبود موقعیت یا کاهش تنیدگی به صورت فوری وجود ندارد، به افزایش رضایت زناشویی منجر شده است. مثبت‌گرایی، گشودگی، اعتماد، شبکه‌سازی اجتماعی، به اشتراک‌گذاری وظیفه، حمایت‌گری، تخیل، شوخ‌طبعی و فعالیت‌های مشترک از جمله رفتارهای تداوم‌جامعه‌یار خاصی هستند که توسط استانداردهای اجتماعی تظاهر پیدا می‌کند (گرور و دیگران، ۲۰۰۷). همچنین، هر یک از این عوامل با تأثیر در ایجاد جو مطمئن و حمایت‌گرا برای بهبود کیفیت زناشویی، در این شرکت‌کنندگان سبب افزایش رضایت شده و به همین دلیل، رفتارهای حفظ رابطه پیش‌بین مناسبی برای رضایت زناشویی در این بررسی است.

با توجه به این که این جامعه پژوهش فقط معلمان ابتدایی زن شهر اهواز با تحصیلات دانشگاهی بودند، در تعمیم نتایج به جمعیت‌های دیگر باید احتیاط شود. محدودیت دیگر این است که استنباط علیت در روابط بین متغیرهای پژوهش، به دلیل استفاده از روش توصیفی/هم‌بستگی، باید با احتیاط صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود پژوهشگران این مدل پژوهش را در طیف‌های مختلف جمعیتی زنان و مردان به طور جداگانه انجام دهند. پیشنهاد دیگر این است که از دل‌بستگی به عنوان نقش تعدیل‌گر در مدل و برای بررسی روایی ابزارهای خودکارآمدی در روابط رمانتیک و راهبردهای حفظ رابطه از ابزارهای مناسب‌تر از دو ابزار به کار گرفته شده در این پژوهش استفاده کنند.

بدین وسیله از مدیران و معلمانی که در مراحل پژوهش همکاری صمیمانه داشتند کمال تشکر را داریم. ضمناً این مقاله

- Cui, M., Fincham, F. D., & Pasley, B. K. (2008). Young adult romantic relationships: The role of parents' marital problems and relationship efficacy. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34, 1226-1235.
- Fincham, F.D., Harold, G &, Gano-Phillips, S. (2013). The longitudinal relation between attributions and marital satisfaction: Direction of effects and role of efficacy expectations. *Journal of Family Psychology*, 14, 267-285.
- Fletcher, G. (2002). *The new science of intimate relationship*. Oxford: Publishers ltd.
- Ghezelseflo, M., Jazayeri, R., Bahrami, F., & Mohammadi Fesharaki, R. (2016). The role of relational maintenance behavior and attachment styles in predicting marital commitment. *Asian Social Science*, 12(9), 223-229.
- Greef, A. P. (2000). Characteristics of families that function well. *Journal of Family Issues*, 21, 948-962.
- Guerrero, L. K., Andersen, P. A., & Afifi, W. A. (2007). *Close encounters: communication in relationships* (2nd Ed.). Los Angeles: Sage Publications.
- Johnson, K. D. (2015). *Marital expectation fulfillment and its relationship to height of marital expectations, optimism, and relationship self-efficacy among married individuals*. A Ph.D. thesis in counseling psychology, School of Education, Andrews University, Michigan, USA.
- Lopez, F. G., Morúa, W., & Rice, K. G. (2007). Factor structure, stability, and predictive validity of college students' relationship self-efficacy beliefs. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 40, 80-96.
- Mansson, D. H., & Myers. S. M. (2016). Relational maintenance, relational characteristics, and relational uncertainty in the faculty advisor-doctoral advisee relationship. *Communication Research Reports*, 33(3), 207-216.
- Mashal Pour Fard, M., Kavooosi, M., Ebadi, Z., & Mousavi, S. (2016). The relationship between self-efficacy and marital satisfaction among married students. *International Journal of Pediatric*, 4(8), 3315-3321.
- مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده است، که با حمایت مالی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز در قالب پژوهانه (۹۷/۳/۰۲/۲۶۲۴۷) انجام شده است.
- منابع**
- Asano, R., Ito, K., & Yoshida, T. (2016). Correction: Shared relationship efficacy of dyad can increase life satisfaction in close relationships: Multilevel study. *PLOS ONE*, 11(12), e0167688.
- Bagwell, E. K. (2006). *Factors influencing marital satisfaction with a specific focus on depression*. A senior degree in psychology, Department of Psychology, Eastern Michigan University, Michigan, USA.
- Baker, L. R., McNulty, J. K., Overall, N. C., Lambert, N. M., & Fincham, F. D. (2012). How do relationship maintenance behaviors affect individual well-being? A contextual perspective. *Social Psychological and Personality Science*, 4(3), 282-289.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York, NY: Freeman.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavior change. *Psychological Review*, 84, 191-215.
- Bonfilss, K. A. (2015). *Development and preliminary validation of the Romantic Relationship Functioning Scale*. A Master of Science thesis in Psychology, Department of Psychology, Purdue University, Indianapolis, Indiana, USA.
- Byrne, B. M. (2001). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah, NJ.: Published of Amazon.
- Canary, D. J., & Stafford, L. (1992). Relationship maintenance strategies and equity in marriage. *Communication Monographs*, 59, 243-267.
- Canary, D. J., Stafford, L., & Semic, B. A. (2002). A panel study of the associations between maintenance strategies and relational characteristics. *Journal of Marriage and the Family*, 64, 395-406.
- <http://www.sabteahval.ir> سازمان ثبت احوال کشور. (۱۳۹۸/۲۰۱۸). Retrieved 10 July. 2018 from

- efficacy in romantic relationships: Prediction of relationship attitudes and outcomes. *The Journal of Social Psychology*, 153, 629-650.
- Riggio, H. R., Weiser, D. A., Valenzuela, A. M., Lui, P. P., Montes, R., & Heuer, J. (2011). Initial validation of a measure of self-efficacy in romantic relationships. *Personality and Individual Differences*, 51, 601-606.
- Stafford, L. (2013). Marital sanctity, relationship maintenance, and marital quality. *Journal of Family Issues*, 37(1), 119-131.
- Stafford, L., & Canary, D. J. (1991). Maintenance strategies and romantic relationship type, sex and relational characteristics. *Journal of Social and Personal Relationship*, 8, 217-242.
- Van Steenberg, E. F., Kluwer, E. S., & Karney, B. R. (2014). Work-family enrichment, work-family conflict, and marital satisfaction: A dyadic analysis. *Journal of Occupational Health Psychology*, 19(2), 182-194.
- Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (2008). Relational maintenance, satisfaction, and commitment in marriages: An actor-partner analysis. *Journal of Family Communication*, 8(3), 212-229.
- Weiser, D. A., & Weigel, D. J. (2016). Self-efficacy in romantic relationships: Direct and indirect effects on relationship maintenance and satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 89, 152-156.
- Xia, S. (2013). *An investigation about relationship maintenance strategies after the discovery of deception about infidelity*. A Master of Arts Thesis in Communication Studies, Texas Tech University, Texas, USA.
- Merolla, A. J. (2012). Connecting here and there: A model of long-distance relationship maintenance. *Personal Relationships*, 19, 775-795.
- Nationality Organization for Civil Registration of Iran. (2018). <http://www.sabteahval.ir> Retrieved 10 July. 2018 from. (In Persian).
- Oglsky, B. G., & Bowers, J. R. (2013). A meta-analytic review of relationship maintenance and its correlates. *Journal of Social and Personal Relationships*, 3(3), 343-367.
- Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40, 879-891.
- Rajabi, Gh. (2006). Study of Reliability and Validity General Self-Efficacy Beliefs (GSE-10) in students of College of Education & Psychology of Shahid Chamran University of Ahvaz and Marvdasht Azad University. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education*, 2(1 & 2), 111-122. (In Persian).
- Rajabi, Gh. (2010). Factorial Structure of Marital Satisfaction Scale in Married Staff Members of Shahid Chamran University. *Iranian Journal of Psychiatry & Clinical Psychology*, 15(4), 351-358. (In Persian).
- Rajabi, Gh., Sarvestani, Y., Aslani, K., & Khojastemehr, R. (2013). Predictors of marital satisfaction in married female Nurses. *Iran Journal of Nursing*, 26 (82), 23-33. (In Persian).
- Riggio, H. R., Weiser, D. A., Valenzuela, A. M., Lui, P. P., Montes, R., & Heuer, J. (2013). Self-